

ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดมหาสารคาม

นายเทพ ใจสุทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

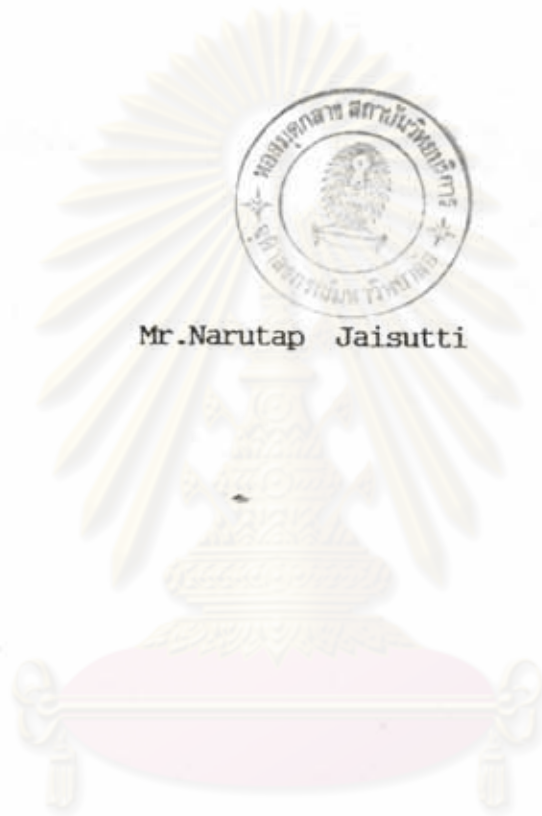
พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-719-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019136; 117874868

KNOWLEDGES AND OPINIONS TOWARDS POPULATION
AND ENVIRONMENT OF MATHAYOM SUKSA 2
IN MAHA SARAKHAM PROVINCE

Mr.Narutap Jaisutti

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology
Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-719-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดมหาสารคาม
โดย นายนฤเทพ ใจสุทธิ
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อรพินทร์ บุญนาค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คูรินทร์พันธ์)

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อรพินทร์ บุญนาค)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุนันทา สุวรรณโณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิไล วงศ์สืบชาติ)

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นฤเทพ ใจสุทธิ . ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดมหาสารคาม (KNOWLEDGES AND OPINIONS TOWARDS POPULATION AND ENVIRONMENT OF MATHAYOM SAKSA 2 IN MAHA SARAKHAM PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา . รศ.อรพินท์ บุณนาค, 162 หน้า. ISBN 974-582-719-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมระหว่างนักเรียนที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม โดยควบคุมตัวแปรด้านเพศ จำนวนพี่น้อง โปรแกรมการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเปิดรับสื่อของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาค้นค้านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1,640 คน โดยสุ่มจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม 19 แห่ง จำแนกเป็นนักเรียนที่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 816 คน และที่ไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อมจำนวน 824 คน ในจำนวนนักเรียนที่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อมนั้น มีนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเขตเมืองจำนวน 356 คน และในโรงเรียนเขตชนบทจำนวน 460 คน ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็นนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเขตเมืองจำนวน 424 คน และในเขตชนบทจำนวน 400 คน ในการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05 สรุปได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดมหาสารคามพบว่า นักเรียนที่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อมจะมีความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียน ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท และเมื่อควบคุมด้วยตัวแปร เพศ จำนวนพี่น้อง โปรแกรมการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏว่าแบบแผนความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ยังคงเหมือนเดิมคือ นักเรียนที่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อมมีความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเปิดรับสื่อของนักเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรควบคุม กลับไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C330253 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY (DEMOGRAPHY)

KEY WORD: KNOWLEDGES / OPINIONS / POPULATION AND ENVIRONMENT

NARUTAP JAISUTTI : KNOWLEDGES AND OPINIONS TOWARDS POPULATION AND ENVIRONMENT OF MATHAYOM SUKSA 2 IN MAHA SARAKHAM PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. AURAPIN BUNNAG. 162 PP. ISBN 974-582-719-3

The purpose of the study is to investigate the knowledges and opinions of Mathayom Suksa 2 students in Maha Sarakham province. The 816 students who have enrolled in the course named "Population and Environment" are compared with the 824 students who have not enrolled in that particular subject. Moreover, for the enrolled students, 356 were in the schools located in urban areas whereas 460 were in rural ones. And as for the students who haven't enrolled in the subject, there were 424 in the urban areas while 400 in the rural places. Therefore, the total samplings were altogether 1,640 cases.

In this study, the questionnaire has been constructed by the researcher and approved by the assigned group of experts. The data obtained were analyzed, mean were calculated and t-test were computed to determine statistically significant differences (at lower than .05 level)

As for the knowledges and opinions of Mathayom Suksa 2 in Maha Sarakham Province, between the ones who have and haven't enrolled in the course subject named "Population and Environment", it was found that the enrolled in students have higher level of knowledges and experts opinions showing greater concern with issues related to population and environment than the ones who haven't enrolled. The same pattern existed in both urban and rural areas. Moreover, when control variables namely sex, member of brothers and sister, program of subjects, and parent's occupation were introduced into analysis, their differences persisted. However, there were few control variables such as course score, mass media exposure and educational level of the parents the had no influences with the opinions of the Mathayom Suksa 2 in Maha Sarakham Province.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา..... ประชากรศาสตร์

ปีการศึกษา..... ๒๕๓๔

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์อรพินท์ บูณาค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่อุทิศเวลาตั้งแต่แรกเริ่มของการทำวิทยานิพนธ์ เฝ้านี้โดยทำการตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและส่งเสริมความคิดในทางสร้างสรรค์ต่อสังคมประชาธิปไตยโดยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาแนะนำเนื้อหาในส่วนที่บกพร่อง รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ เปี่ยมปิติ ที่ให้คำแนะนำ และสอบถามผลการดำเนินการของผู้วิจัยตลอดมา รองศาสตราจารย์มาลินี วงษ์สิทธิ์ ที่ปลูกฝังแนวความคิดในการวิจัยเชิงปฏิบัติที่ดี และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา สุวิรินทร์พันธ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุนันทา สุวรรณโณดม อาจารย์ ดร. วิไล วงศ์สืบชาติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างใกล้ชิดเสมอมา ซึ่งเป็นประโยชน์ให้การวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัลย์ ปลายน้อย ที่ให้คำแนะนำในเรื่องการสัมภาษณ์ อาจารย์วัฒนา เต้าทอง ที่ให้คำแนะนำด้านข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประชากรกับสิ่งแวดล้อม และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน (รายนามในภาคผนวก) ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามจนได้ฉบับที่สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เจ้าหน้าที่ในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครู-อาจารย์ทุกท่าน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคามที่ตกเป็นตัวอย่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนด แต่วิทยานิพนธ์นี้จะเสร็จสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าไม่ได้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจจาก คุณสากรล เขียวสกุล คุณปรวณี แหวนทองคำ คุณสุพิน บรรเท็งไพบูลย์ และพี่ๆ น้องๆ ทุกคน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ คุณพ่อทนิ ใจสุทธิ คุณแม่สำออง ใจสุทธิ และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งอาจารย์สมาน พิมพ์สิน ที่ช่วยเหลือและประสานงานกับทางโรงเรียนให้กับผู้วิจัย และขอขอบคุณคุณป้าทอง ใจสุทธิ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษาและการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	4
ทฤษฎีที่สำคัญในการวิจัย.....	4
แนวคิดที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	5
กรอบการศึกษา.....	19
สมมติฐานการวิจัย.....	20
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	22
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	25
2 ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะของข้อมูล.....	26
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	26
การเลือกตัวอย่างประชากร.....	26
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม ในจังหวัด มหาสารคาม.....	45
เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาประชากรกับสิ่งแวดล้อม ในจังหวัด มหาสารคาม.....	66
4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	113
ก. แผนภูมิแสดงผลการศึกษา.....	114
ข. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	123
ค. จดหมายขอความร่วมมือ.....	125
ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	128
ประวัติผู้เขียน.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อมที่ทดลองใช้ จำแนกรายชื่อ.....	34
2	สัมประสิทธิ์ความแตกต่างของข้อความในแบบสอบถามความคิดเห็นที่ทดลองใช้ จำแนกรายชื่อ.....	37
3	ร้อยละของนักเรียน จำแนกตามลักษณะภูมิหลังต่างๆ แยกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	42
4	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	46
5	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม เพศ และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	48
6	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำนวนที่นั่ง และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	51
7	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม โปรแกรมการเรียน และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	54
8	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	58
9	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม การเปิดรับสื่อ และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	60
10	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	63
11	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประสิทธิภาพการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม อาชีพของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	68
13	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม เพศ และเขตที่ตั้งโรงเรียน...	69
14	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำนวนพี่น้อง และเขตที่ตั้ง โรงเรียน.....	72
15	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม โปรแกรมการเรียน และเขต ที่ตั้งโรงเรียน.....	75
16	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เขตที่ตั้งโรงเรียน.....	79
17	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม การเปิดรับสื่อ และเขตที่ตั้ง โรงเรียน.....	82
18	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งโรงเรียน.....	85
19	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกับสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม ประเภทการดำเนินการเรียนประชากรกับสิ่งแวดล้อม อาชีพของผู้ปกครอง และเขต ที่ตั้งโรงเรียน.....	87